

Πάθος

Παθιάζομαι για πολλά: για τη διδασκαλία, τη σκηνοθεσία, τις ταινίες τρόμου και τα διηγήματα μυστηρίου, αλλά και τις περιπετειώδεις διαδρομές του μυαλού, τις συζητήσεις και τους ανθρώπους που σε πάνε πιο πέρα και σου λύνουν κόμπους στην ψυχή και το πνεύμα. Δεν μπορώ να καταλάβω τι νόημα έχει η ζωή χωρίς πάθος, δεν μπορώ να εμπιστευτώ κάποιον που δεν χαμογελά, που κρύβει τον πόνο και προφυλάσσει τη χαρά του. Οι φοιτητές μου μού λένε ότι το πάθος μου για το θέατρο τους εμπνέει. Από την άλλη, οι γονείς μου ακόμα μού ζητούν να μην παθιάζομαι τόσο, γιατί ο κόσμος δεν αλλάζει. Η γραμμή ανάμεσα στο πάθος και τα «πάθη» είναι λεπτή!

Σιωπή

Η ζωή μου στο πανεπιστήμιο, στο θέατρο, στην οικογένεια με δύο παιδιά, περιλαμβάνει διαρκείς μετακινήσεις, κουβέντες, συναντήσεις, εξηγήσεις, ατελείωτες λέξεις και συνεχείς ήχους. Είμαι εσωστρεφής και γι' αυτό τείνω να κλείνομαι στον εαυτό μου, όταν η βουή γίνεται ανυπόφορη. Ονειρεύομαι παύσεις: της φύσης, της καθημερινής οχλαγωγίας, της δράσης και της φιλοδοξίας. Λαχταρώ στιγμές απόλυτης σιωπής – μια συνειδητή «στάση» του μυαλού, μακριά από τον θόρυβο των σκέψεων, των καταναγκασμών, των αριθμών, των προθεσμιών, των υπενθυμίσεων.

Βλέμμα

Ως σκηνοθέτις, βασίζομαι πολύ στην ανάγνωση του «πρώτου βλέμματος», που λειτουργεί τόσο ως ταυτότητα όσο και ως κάλεσμα προς τον άλλον. Είναι μία χαραμάδα προς τη διαύγεια ή τη σκοτεινιά που προστατεύεται ή φυλακίζεται πίσω από το προσωπείο.

Σtereότυπα

Πέρασαν αρκετά χρόνια μέχρι να μπορέσω να «πείσω» στην Ελλάδα και την Κύπρο ότι ένας καλλιτέχνης του θεάτρου μπορεί να είναι εξίσου καλός ακαδημαϊκός και δάσκαλος. Και, αντίστροφα, για να «εξηγήσω» στους συναδέλφους δημιουργούς ότι κάποιος που ασχολείται με τη θεατρολογική έρευνα, που μελετάει κείμενα και γράφει για το θέατρο διαθέτει επιπλέον αντιληπτικά κριτήρια για το πώς χτίζεται μία παράσταση. Στον ελλαδική επικράτεια, τα στερεότυπα που προσδίδουν αντίπαλες περσόνες στον ακαδημαϊκό και στον καλλιτέχνη μάς εγκλωβίζουν και μάς στερούν τη δυνατότητα να δούμε την τέχνη και την επιστήμη ως αλληλοσυμπληρούμενες.

Αντίσταση

Πολύ πρόσφατα, ήρθα αντιμέτωπη με μία εξαιρετικά άδικη συνθήκη, την οποία έπρεπε να διαχειριστώ νηφάλια, ακούγοντας από παντού το μάντρα του σύγχρονου αποστασιοποιημένου, φοβισμένου και εντέλει ωφελιμιστικού κόσμου, «δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα αν διαμαρτυρηθείς». Δυστυχώς, η Κύπρος είναι μια πολύ μικρή χώρα κι έτσι ο φόβος μήπως παρεξηγηθείς αν τολμήσεις και αρθρώσεις το αυτονόητο, μπορεί να γίνει παραλυτικός, κυρίως δε, αν πρόκειται να έρθεις σε αντιπαράθεση με ισχυρά κέντρα εξουσίας. Δυσκολεύομαι να συμβιβαστώ με το

άδικο και το χυδαίο και ίσως αυτό μου έχει στοιχίσει σε ευκαιρίες, σε αναγνωρισιμότητα, σε μια πιο ομαλή, γραμμική επαγγελματική πορεία. Όμως, δεν έχω επιλογή: η αδράνεια απέναντι στην ηθική κατάρρευση είναι ασφυκτική.

Αποτυχία

Μεγάλωσα σε μία γενιά που, ενώ ορθά πίστεψε στην αυτενέργεια και τις απεριόριστες δυνατότητες του νεοέλληνα, εγκλωβίστηκε εν πολλοίς σε μία στρεβλή εικόνα της επιτυχίας και της κοινωνικής «ολοκλήρωσης»: για τα παιδιά της γενιάς μου, αυτό σήμαινε ότι έπρεπε να είμαστε οι τέλει μαθήτριες και φοιτήτριες, να χτίσουμε ένα κοινωνικό-οικονομικό προφίλ που είναι αποδεκτό από τον περίγυρο, να γίνουμε καλύτεροι από τους γονείς μας. Αν και όλα αυτά τα δαιμόνια με ακολουθούσαν κατά καιρούς, λόγω της καλλιτεχνικής μου κλίσης κυρίως, μπόρεσα να επαναστατήσω στο τέλει και αναμενόμενο αφήγημα που χτιζόταν ερήμην μου. Εννοείται ότι στους ανταγωνιστικούς χώρους της ακαδημαϊκής και θεατρικής μου ζωής έφαγα πολλές φορές τα μούτρα μου. Καθώς η απόρριψη έγινε καθημερινότητα, η αποτυχία ως έννοια σταδιακά ξεθώριασε.

Δύναμη

Αυτόν τον καιρό ολοκληρώνω τη νέα μου μονογραφία για τις όψεις της δυσκολίας στη σκηνοθεσία. Ιχνηλατώ, ανάμεσα στα άλλα, και την έννοια της ανθεκτικότητας, της δυνατότητας να ξεπερνάς τα εμπόδια (εσωτερικά και εξωτερικά) χωρίς απαραίτητα να κονταροχτυπιέσαι μαζί τους. Πλέον πιστεύω ότι δύναμη είναι να μπορείς να παραδίνεσαι σε αυτό που δεν μπορεί να αλλάξει και να αποδέχεσαι την όποια ήττα ή ματαίωση με αξιοπρέπεια. Να αποδέχεσαι την κόπωση ως φυσιολογική και να σταματάς όταν δεν αντέχεις άλλο, παράλληλα, όμως, να προχωράς αγνοώντας ό,τι ξέρεις ότι σε κρατάει πίσω.

Μεταμόρφωση

Είναι μοναδικό προνόμιο να βλέπεις ανθρώπους να ανθίζουν και να μεταμορφώνονται, όταν εμπνέονται. Το συναντώ συχνά στο μάθημα αλλά και στην πρόβα: φοιτητές ή ηθοποιοί που αρχικά διστάζουν ή αντιδρούν σε μια νέα «εντολή», με λίγη ενθάρρυνση, ανοίγουν τα φτερά τους και τίποτα δεν τους κρατάει πίσω ή κάτω. Μέσα από τα δικά τους άλματα, προχωράω κι εγώ. Νιώθω ευγνωμοσύνη που η ακαδημαϊκή και η καλλιτεχνική ζωή είναι γεμάτες από τέτοιες στιγμές υπέρβασης: όταν δηλαδή η συνάντηση είναι ειλικρινής, χωρίς εμπάθεια αλλά με αναζήτηση. Είναι τότε που μεταμορφωνόμαστε, προσεγγίζοντας έναν πιο ελεύθερο και λιγότερο φοβισμένο εαυτό.

Μέλλον

Πάντα πίστευα στην αξία της οργάνωσης και του καλού προγραμματισμού, ελπίζοντας ότι έτσι θα μπορώ να ελέγχω καλύτερα τα πράγματα. Ίσως αυτό είναι ιδιον των σκηνοθετών, γιατί, καθώς μας βαραίνει η ευθύνη μιας ολόκληρης θεατρικής παραγωγής, πρέπει να μπορούμε να διαχειριζόμαστε ενδεχόμενα. Μέχρι πρόσφατα, ήμουν γαντζωμένη σε μία εικόνα ιδανικού μέλλοντος που είχα πλάσει για τον εαυτό

μου, προσπαθώντας να το φέρω πιο κοντά. Ευτυχώς, μέσα από τις ανατροπές και τις εκπλήξεις της ζωής, επιτέλους συνειδητοποίησα ότι όσο πιο πολύ κυνηγάς και προσπαθείς να καθυποτάξεις το μέλλον, τόσο αυτό αντιστέκεται και σε κοροϊδεύει. Πλέον προσπαθώ να αφήνομαι περισσότερο στον ρυθμό της τυχαιότητας.

Ρίσκο

Κουβαλάω μέσα μου ένα διαρκές παράδοξο, ένα συναισθηματικό εκκρεμές που διασχίζει το συναρπαστικό αλλά και οδυνηρό διάνυσμα ανάμεσα στην απόλυτη περιπέτεια και τη βαθιά ανάγκη για ασφάλεια. Η βελόνα ισορροπεί μόνο όταν το ρίσκο βιωθεί ως κάτι αναπόδραστο. Θεωρώ προσωπική μου κατάκτηση ότι δεν άφησα τον φόβο μου (και έχω πολλούς!) να καθορίσει τα όνειρα και τη ζωή μου. Έχω ταξιδέψει πολύ, για παραστάσεις, συνέδρια και εργαστήρια, σχεδόν πάντα μόνη μου, σε μέρη μακρινά και δύσκολα. Από την Τεχεράνη και τη Βηρυτό ως την Ισλανδία, τη Χιλή και την Ιαπωνία. Οι ορίζοντες μάς γνέφουν υπομονετικά, αλλά πάντα, εκεί, στο περιθώριο της λαχτάρας, караδοκεί η υπαρξιακή αγωνία για το άγνωστο που περιμένει να μας καταβροχθίσει. Υπάρχουν στιγμές που εύχομαι να ήμουν λιγότερο παρορμητική, λίγο πιο «κανονική», περισσότερο «ήσυχη». Και μετά παίρνω πάλι φόρα και βουτάω βαθιά.